

Gr. Alexandrescu

Toporul și pădurea

Minuni în vremea noastră nu văz a se mai face,
Dar că vorbea odată lemne și dobitoace,
Nu rămîne-ndoială; pentru că de n-ar fi,
Nici nu s-ar povesti.
Și caii lui Ahil, care proorocea,
Negreșit că au fost, de vreme ce-l trăgea.
Întîmplarea ce știu și voi s-o povestesc,
Mi-a spus-o un bătrîn pe care îl cinstesc,
Și care îmi zicea,
Că și el o știa
De la strămoșii lui,
Care strămoși ai lui zicea și ei c-o știu
De la un alt strămoș ce nu mai este viu,
Și p-ai cărui strămoși, zău, nu poci să vi-i spui.

Într-o pădure veche, în ce loc nu ne pasă,
Un țăran se dusesse să-și ia lemne de casă.
Trebuie să știți însă, și poci să dau dovadă,
Că pe vremea aceea toporul n-avea coadă.
Astfel se încep toate: vremea desăvârșăște
Orice inventă omul, și orice duhul naște.
Așa țăranul nostru, numai cu fieru-n mînă,
Începu să slujească pădurea cea bătrînă.
Tufani, palteni, ghindarii se îngroziră foarte:

“Tristă veste, prieteni, să ne gătim de moarte, –
începură să zică – toporul e aproape!
în fundul unei sobe țăranu o să ne-ngroape!”
- “E vreunul d-ai noștri cu ei să le ajute?”
Zise un stejar mare ce avea ani trei sute
Și care era singur ceva mai la o parte.
- “Nu.” – “Așa fiți în pace: astă dată-avem parte;
Toporul și țăranul alt n-o să izbutească,
Decît să ostenească.”

Stejaru-avu dreptate:
După multă silință, cercări îndelungate,
Dînd în dreapta și-n stînga, cu puțină sporire,
Țăranul se întoarse fără de izbutire.
Dar cînd avu toporul o coadă de lemn tare,
Puteți judeca singuri ce tristă întîmplare.

Istoria aceasta, d-o fi adevărată,
Îmi pare că arată,
Că în fieșce țară
Cele mai multe rele nu vin de-pe afară,
Nu le aduc streinii; ci ni le face toate
Un pămîntean d-ai noștri, o rudă sau un frate.

(Gr. Alexandrescu, *Toporul și pădurea*, în Id., *Opere*, I, Text stabilit, note, comentarii și variante de I. Fischer, studiu introductiv de S. Iosifescu, București, ESPLA, 1957, pp. 195-196)